

METODICKÉ POZNÁMKY

Tato publikace obsahuje roční časové řady (většinou od roku 1990), čtvrtletní časové řady a pouze výjimečně měsíční časové řady. Vedle absolutních údajů jsou uváděny také indexy. Pokud není v tabulce nebo v metodických poznámkách uvedeno jinak, jedná se o index za sledované období proti stejnému období předchozího roku, přepočtené na stejné ceny, metodiku a organizační strukturu.

♦ Obyvatelstvo

Údaje o počtu, složení obyvatelstva a jejich změnách jsou získávány ze sčítání lidu (zhruba v desetiletých intervalech) a z na sčítání navazujících bilancí a záznamů o pohybu obyvatelstva.

Údaje o stavech a pohybu obyvatelstva se týkají obyvatel, kteří mají v ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Od roku 2001 (v návaznosti na sčítání lidu, domů a bytů 2001) údaje zahrnují cizince s vízy nad 90 dnů, kteří v ČR pobývají déle než jeden rok (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců), a taktéž cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Od 1. 5. 2004, v návaznosti na tzv. Euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině.

Relativní míry jsou definovány na tisíc obyvatel středního stavu, kojenecká úmrtnost jako počet zemřelých do jednoho roku na tisíc živě narozených.

♦ Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt České republiky jako klíčový ukazatel systému národního účetnictví i hlavní složky výdajů na hrubý domácí produkt jsou vypočteny v souladu s principy Evropského systému národních účtů (ESA 1995).

Hrubý domácí produkt představuje souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržních i netržních). Jde o propočet v kupních cenách, za které jsou realizovány tržní výkony (tzn. včetně daní z produktů a bez dotací na produkty). U netržních služeb jsou výkony vyjádřeny souhrnem mezispotřeby, náhrad zaměstnancům a spotřeby fixního kapitálu. Prvotní propočet je proveden v běžných cenách, pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do stálých cen.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností zahrnují hodnotu výrobků a služeb užitých domácnostmi pro uspokojení individuálních potřeb, uhrazených z důchodů domácností a pořízených nákupem, dary i formou naturální spotřeby. Nepatří sem však nákupy určené pro podnikatelskou činnost.

Výdaje na konečnou spotřebu vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem (včetně společenských organizací) představují hodnotu netržních služeb poskytovaných uvedenými institucemi pro uspokojení individuálních a kolektivních potřeb, hrazenou ze státního rozpočtu, rozpočtu obcí a z jiných příspěvků. Vyčísluje se jako rozdíl mezi výkony (v pojetí výše popsaném) a příjmy z vlastní činnosti (nepatří sem např. daně, pokuty, poplatky) všech rozpočtových institucí a většiny příspěvkových organizací poskytujících netržní služby, zdravotních pojišťoven a neziskových institucí sloužících domácnostem. Společnou charakteristikou těchto institucí je, že jejich činnost není motivována tvorbou zisku.

Tvorba hrubého fixního kapitálu obsahuje hodnotu pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku koupeného, převzatého nebo vyrobeného ve vlastní režii, sníženou o jeho prodej a předání. Patří sem i pořízení formou finančního leasingu. Cílem pořízení je vždy využívat tento investiční majetek při produktivní činnosti, nespádají sem předměty dlouhodobé spotřeby pořízené domácnostmi pro uspokojování konečné spotřeby.

Tvorba hrubého kapitálu ve formě **změny stavu zásob, rezerv a ceností** se určuje jako rozdíl mezi doplňováním a čerpáním těchto zásob.

Vývoz zmenšený o dovoz (netto vývoz) charakterizuje vliv zahraničního obchodu zbožím a službami na možnosti užití produkce rezidenty. Jeho zjištění se opírá zejména o výstupy ze statistického šetření vývozu a dovozu zboží ve vztahu k členským zemím EU (v systému Intrastat) a vyčerpávajícího sledování k ostatním zemím (celní deklarace). Údaje o příjmech a výdajích za služby jsou získávány ze statistického šetření a z platební bilance.

♦ **Pokladní plnění státního rozpočtu**

Uvedeny jsou pouze ukazatele příjmy celkem, výdaje celkem a přebytek (schodek) státního rozpočtu, a to v metodice a cenách jednotlivých sledovaných let. Do roku 1992 existoval ještě federální rozpočet, který není do údajů zahrnut. Je uváděna hodnota rozpočtu příjmů a výdajů platná ke konci období. V ročních údajích je uváděn konečný platný roční rozpočet.

♦ **Stav vkladů a půjček domácností celkem**

Vklady a půjčky domácností u rezidentských peněžních ústavů obsahují údaje (v národní a cizí měně) za sektor domácností, tj. za jednotlivé občany a drobné podnikatele nezapsané v obchodním rejstříku. Zdrojem informací jsou údaje ČNB.

♦ **Indexy cen výrobců**

Od roku 2007 jsou publikovány cenové indexy vypočtené podle nových revidovaných indexních schémat, které vycházejí ze struktury roku 2005.

V rámci komplexní revize, která probíhala za jednotlivé cenové okruhy v průběhu roku 2006, byly revidovány váhové systémy, výběry cenových reprezentantů a zpravodajských jednotek (respondentů). Váhy byly stanoveny na základě tržeb (výnosů) za rok 2005.

Současně došlo u nových cenových indexů publikovaných od roku 2007 ke změně základního cenového období, kterým je průměr roku 2005.

Cenové indexy jsou vypočítávány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů a vybrané zpravodajské jednotky agregací jednoduchých indexů cen reprezentantů do úhrnů pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres v modifikované podobě. Pro výpočet se používají stále váhy z roku 2005.

$$I = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} \cdot p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100$$

p_1 = cena ve sledovaném období

p_0 = cena v základním období

$p_0 q_0$ = stálá váha - hodnotový ukazatel základního období (tržby, výnosy v roce 1999)

Zajištění návaznosti časových řad publikovaných do konce roku 2006, bylo provedeno následovně.

U průmyslových výrobců resp. stavebních prací je tato návaznost již publikovaných cenových řad do konce roku 2006, které nadále zůstávají v platnosti, a revidovaných indexů publikovaných od roku 2007 provedena na základě koeficientů (přepočtových můstků) vypočítaných z poměru revidovaných a původních indexů za prosinec 2005 k prosinci 2004 resp. 4. čtvrtletí 2005 k 4. čtvrtletí 2004.

U ostatních cenových okruhů byly jejich původní časové řady indexů za roky 2005 a 2006 nahrazeny nově spočtenými indexy se základním cenovým obdobím průměr roku 2005. Cenový vývoj pro období 2004 a dřívější byl zpětně retrapolován časovými řadami původního systému.

Index cen zemědělských výrobců

Index cen zemědělských výrobců je počítán měsíčně z cen zjišťovaných u cca 650 vybraných výrobců v zemědělství (u soukromých, družstevních, příp. státních firem). Ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Zjišťovány jsou realizační, smluvní ceny (bez vlastní spotřeby), určené pro tuzemský trh a přímý vývoz do zahraničí.

Od roku 2007 jsou ceny zemědělských výrobců zjišťovány u 95 základních zemědělských výrobců (cenových reprezentantů), z toho je 63 rostlinných, včetně ovoce a zeleniny, a 32 živočišných výrobků.

Průměrné ceny sledovaných výrobků se vypočítávají prostým aritmetickým průměrem z cen jednotlivých výrobců.

Pro výpočet individuálních, skupinových indexů a úhrnného indexu cen je stanoveno stálé váhové schéma, které vychází ze struktury tržeb za produkci zemědělských výrobků v měsících roku 2005. Základním cenovým obdobím jsou měsíce roku 2005.

Index cen v lesnictví - surové dříví

Index cen surového dříví je počítán od roku 2007 z cen zjišťovaných u více než 120 vybraných „výrobců“ surového dřeva. Ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Zjišťovány jsou realizační, smluvní ceny (bez vlastní spotřeby), určené pro vnitřní trh.

Ceny v lesnictví jsou zjišťovány na 18 základních listnatých a 19 jehličnatých sortimentech surového dříví (cenových reprezentantech).

Průměrné ceny sledovaných výrobků se vypočítávají prostým aritmetickým průměrem z cen jednotlivých výrobců dřeva.

Pro výpočet individuálních a skupinových indexů a úhrnného indexu cen v lesnictví je stanoveno stálé váhové schéma, které vychází ze struktury tržeb za produkci surového dříví v roce 2005.

Index cen průmyslových výrobců

Od ledna roku 2007 jsou indexy cen průmyslových výrobců počítány na základě nových revidovaných indexních schémat, které vycházejí ze struktury tuzemských tržeb roku 2005 (dřívější indexy ze struktury tuzemských tržeb roku 1999).

Nové revidované schéma indexu cen průmyslových výrobců platné od roku 2007 obsahuje 4 713 cenových reprezentantů, šetřených u 1 200 zpravodajských jednotek (dříve 5 760 reprezentantů a 1 352 respondentů).

Index je počítán měsíčně na základě cen, které se zjišťují státním statistickým výkazem Ceny Prům 1-12. Vykazované ceny jsou ceny sjednané mezi dodavatelem a odběratelem u výrobků určených na tuzemský trh (bez daně z přidané hodnoty, spotřební daně a bez nákladů na dopravu k zákazníkovi a nákladů s ní spojených). Období pro sledování ceny bylo rozšířeno a zahrnuje ceny mezi 1. až 18. kalendářním dnem sledovaného měsíce (původně 10. až 12. kalendářní den).

Stálé váhy byly stanoveny na základě struktury tuzemských tržeb za rok 2005 z výkazů P 5-01 (za 4-místné třídy SKP), z výkazů Prům P 2-01 (za 6-místné subkategorie SKP a jednotlivé respondenty) a dále z výkazů Ceny Prům 1-12 (za 6-místné subkategorie SKP a jednotlivé reprezentanty).

Index cen stavebních prací, stavebních děl a nákladů stavební výroby

Od roku 1995 v návaznosti na revizi cenových indexů byl v indexu cen stavebních prací zaveden nový, moderní typ statistického výkaznictví typu "pendl", tzn. že výkaz, resp. formuláře výkazu se po dobu min. 2 let nemění a vrací se od zpravodajské jednotky na státní statistiku a zpět. Výkaz pro roky 2007-2008 obsahuje 144 vybraných cenových reprezentantů (vybraných stavebních prací) a jeden formulář pro možnost návrhu nového reprezentanta, u kterých příslušná zpravodajská jednotka podle svých potřeb upřesňuje podmínky realizace.

Čtvrtletní vykazované ceny jsou cenami sjednanými mezi dodavatelem a odběratelem za jednotku stavební práce, včetně materiálu, pro tuzemskou výstavbu. Pro klasifikaci cen stavebních prací byl použit oddíl 45 Standardní klasifikace produkce a pro stavební díla klasifikace CC-CZ. Ceny stavebních prací jsou šetřeny vždy za druhý měsíc příslušného čtvrtletí, bez daně z přidané hodnoty.

Stálým váhovým základem indexu po revizi 2006 je objem stavební produkce v roce 2005. Cenovým základem je průměr roku 2005. Od roku 2004 se sledují indexy nákladů stavební výroby a indexy cen materiálových vstupů stavební výroby. Zpětně byly dopočteny od roku 2001. Zpravodajská síť byla stanovena záměrným výběrem respondentů všech velikostních kategorií (do a přes 19 pracovníků) a různých právních forem.

Čtvrtletní šetření a výpočet indexu cen stavebních prací a cen stavebních děl jsou doplňovány měsíčními odhady vývoje cen stavebních prací. Odhady měsíčního vývoje cen se vždy po uplynutí čtvrtletí (45. den) zpětně zpřesňují podle výsledků přímého čtvrtletního šetření cen. Pro odhady vývoje cen stavebních prací byl zvolen základ prosinec 1999.

Index cen tržních služeb

Úhrnný index cen tržních služeb, jenž byl poprvé publikován v lednu 1997, je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993. Zahrnuje následující okruhy indexů cen tržních služeb v podnikatelské sféře (tj. mezi podnikatelskými subjekty): indexy cen nákladní dopravy a skladování, služeb pošt a telekomunikací, peněžnictví, pojišťovnictví, podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu a indexy cen stočného.

Cenová šetření uvedených tržních služeb, která jsou agregována v úhrnný cenový index, zahrnují vybrané služby obsažené ve Standardní klasifikaci produkce (SKP) v oddílech: 60, 61, 62, 64, 65, 66, 70, 71, 72, 74 a 90.

Metodika šetření jednotlivých okruhů služeb je individuálně popsána u samostatně publikovaných indexů cen služeb.

Stálou váhou úhrnného indexu je souhrn vah za jednotlivé okruhy služeb za rok 2005.

Index cen nákladní dopravy a skladování

Index cen nákladní dopravy a skladování je od 1. 1. 1995 počítán na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek. Ceny se zjišťují bez daně z přidané hodnoty a jsou sledovány na stálých reprezentantech a jejich stálých přepravních vzdálenostech. Jedná se o realizační, smluvní ceny, určené pro vnitřní trh. Celkový index nákladní dopravy a skladování obsahuje indexy za dopravu železniční, silniční, potrubní, vnitrozemskou vodní, leteckou a manipulaci s nákladem a skladování, které jsou počítány za jednotlivé úseky samostatně.

Stálými váhami jsou tržby za přepravné nebo skladování za rok 2005. Základním cenovým obdobím je průměr roku 2005.

Index cen pošt a telekomunikací

Index cen pošt a telekomunikací je počítán měsíčně od r. 1993 z cen zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek. Ceny pro výpočet indexu pošt a telekomunikací jsou sledovány celkem na 44 vybraných reprezentantech.

Ceny pošt a telekomunikací se zjišťují bez daně z přidané hodnoty. Jsou zjišťovány jak realizační, smluvní ceny (bez vlastní spotřeby), tak ceny dosud stanovené centrální cenovou regulací. Jedná se převážně o ceny služeb (výkonů), určených pro tuzemský trh.

Výkony pošt a telekomunikací zahrnují poštovní činnost (doručovatelskou, peněžní a obstaravatelskou), telekomunikační provoz a radiokomunikační provoz. Váhový systém byl stanoven na základě ročních výnosů spojů za rok 2005. Základní cenové období je průměr roku 2005.

Index cen peněžnictví

Index cen peněžnictví je počítán měsíčně od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek peněžního zprostředkování z okruhu bankovní sféry na výkazu Ceny Ban 2-12 za SKP 65.12. Současně jsou zjišťovány u vybraných jednotek ostatního finančního zprostředkování poskytujících finanční leasing na výkazech Ceny Leas 1-12 za SKP 65.21.

Zjišťování peněžního zprostředkování je zaměřeno na ceny vybraných bankovních služeb, které poskytují komerční banky podnikatelským subjektům. Ceny služeb finančního leasingu jsou sledovány u čtyř velkých leasingových společností za vybrané okruhy leasingu poskytovaného podnikatelské sféře. Za cenu leasingu je považován leasingový koeficient, k jeho výpočtu jsou používány zásadně ceny bez daně z přidané hodnoty.

Stálými váhami indexu jsou výnosy z finančních činností komerčních bank a leasingový nárůst za služby finančního leasingu, vztahené k základnímu roku komplexní revize cenových indexů. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen pojišťovnictví

Index cen pojišťovnictví je počítán měsíčně od roku 1995 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek (pro zjišťování bylo vybráno 5 největších pojišťoven působících na tuzemském trhu). Zjišťování je zaměřeno výhradně na oblast pojišťování podnikatelské sféry.

Za cenu je považováno pojistné u daného reprezentanta, které je vypočítáno ze sazeb pojišťoven (v % nebo ‰) a pojistné částky pojišťovaného majetku. Na růstu cen v pojišťovnictví se proto do značné míry podílí i pohyb cen mimo sféru pojišťovnictví.

Celkový index tohoto podnikatelského, tzv. ostatního pojištění (podle klasifikace SKP skupiny 66.03) obsahuje index pojištění majetku proti požáru a odcizení v členění na oblast řemesel, obchodu a služeb, pojištění motorových vozidel osobních a nákladních a zemědělské produkce za oblast rostlinnou a živočišnou.

Pro výpočet individuálních, skupinových indexů a úhrnného indexu cen je stanoveno stálé váhové schéma, stanovené na základě přijatého pojistného za rok 2005. Základním cenovým obdobím je průměr roku 2005.

Index cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu

Index cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu je počítán od roku 1994. Šetření se provádí u vybraných respondentů, poskytujících tržní služby určené převážně pro podnikatele.

V šetření jsou zahrnuty ceny služeb klasifikovaných ve Standardní klasifikaci produkce (SKP) v oddílech 70 - Činnosti v oblasti nemovitostí, 71 - Pronájem strojů bez obsluhy, 72 - Služby v oblasti výpočetní techniky a 74 - Ostatní podnikatelské služby; z oddílu 74 jsou do šetření zahrnuty právní a daňové poradenství, účetní a auditorské služby, architektonické a inženýrské služby, reklamní činnosti, pátrací a ochranné služby, čištění budov, překladatelské služby, veletržní a výstavní služby.

Pro výpočet individuálních, skupinových indexů a úhrnného indexu cen je stanoveno stálé váhové schéma na základě struktury tržeb za poskytované služby v roce 2005. Základním cenovým obdobím je průměr roku 2005.

Indexy cen stočného (odkanalizované vody)

Měsíční zjišťování cen odkanalizované vody slouží pro výpočet indexu cen vodného stočného. Jedná se o realizační, smluvní ceny očištěny od daně z přidané hodnoty určené pro vnitřní trh. Průměrné ceny se vypočítávají váženým aritmetickým průměrem z cen zjištěných u 44 vodohospodářských organizací. Stálé váhy jsou stanoveny na základě struktury tržeb za rok 2005. Základním cenovým obdobím indexu je průměr roku 2005.

Index cen vodného (pitné vody) je součástí indexu cen průmyslových výrobců, proto není uváděn samostatně.

♦ Spotřebitelské ceny

Vývoj spotřebitelských cen se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je cca 730.

Váhy ve spotřebních koších pro výpočet indexů spotřebitelských cen od roku 2007 byly stanoveny na základě údajů o výdajích domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů za rok 2005, které byly korigovány na základě údajů statistiky národních účtů.

Ceny jednotlivých druhů zboží a služeb zjišťují měsíčně přímo ve vybraných prodejnách a provozovnách služeb pracovníci ČSÚ.

Výpočet indexů spotřebitelských cen je prováděn na stálých vahách podle vzorce Laspeyresova. Základním obdobím pro výpočet indexu je prosinec 2005.

♦ Peněžní příjmy a vydání domácností

Údaje o příjmech a vydáních domácností byly získány z výsledků výběrového šetření statistiky rodinných účtů. Jednotkou výběru a zpravodajskou jednotkou je domácnost, tzn. soubor osob společně bydlících a společně hospodařících. Výběr domácností (zpravodajů) statistiky rodinných účtů se provádí záměrným kvótním výběrem.

Do roku 2005 byly výběrovými znaky sociální skupina domácnosti, (která se určovala podle sociální příslušnosti osoby stojící v čele domácnosti) a čistý peněžní příjem na osobu. Třetím výběrovým znakem byl počet nezaopatřených dětí (u domácností ekonomicky aktivních osob) nebo počet členů a pohlaví (u domácností důchodců bez aktivních členů).

Od roku 2006 je základním výběrovým znakem **ekonomická aktivita a postavení osoby v čele domácnosti**. Domácnosti osob ekonomicky aktivních se třídí podle postavení v zaměstnání, případně vzdělání osoby v čele. Domácnosti s ekonomicky neaktivní osobou v čele se v dalším stupni člení v závislosti na tom, zda je některý z dalších členů domácnosti ekonomicky aktivní.

Pro 3 nejvýznamnější skupiny domácností se používají ještě další výběrová kritéria, a to:

- **čistý peněžní příjem na 1 člena domácnosti a počet nezaopatřených dětí** pro domácnosti zaměstnanců a domácnosti osob samostatně výdělečně činných.
- **důchod na 1 člena domácnosti a počet členů, příp. pohlaví** pro domácnosti důchodců bez ekonomicky aktivních členů.

Výběrový znak **velikost obce a druh domu** se týká všech skupin domácností. Samostatné kvóty podle velikosti obce a druhu domu jsou předepsány pro výše uvedené nejvýznamnější skupiny domácností, zatímco zbývající skupiny se pro tento výběrový znak slučují do jedné kategorie.

Publikované údaje (měsíční průměry v Kč na osobu):

1. **Průměrná domácnost** (do roku 2005) resp. **domácnosti celkem** (od roku 2006) – do roku 2005 nebyly ve výběru zastoupeny určité typy domácností s nižší četností výskytu (např. domácnosti nezaměstnaných, důchodců s ekonomicky aktivními členy apod.). Odhad průměrné domácnosti zpravodajského souboru se získával převážením podle sociálních skupin (na základě struktury domácností zjištěné v mikrocensu), které odstranilo disproporci v zastoupení jednotlivých sociálních skupin v souboru. Od roku 2006 výběr zahrnuje všechny typy domácností zastoupené v populaci, přičemž je zredukován počet důchodců bez ekonomicky aktivních členů. Při zpracování se tato disproporce eliminuje převážením, takže podíl jednotlivých skupin domácností odpovídá jejich skutečnému zastoupení v populaci.

2. **Domácnosti zaměstnanců** jsou domácnosti osob v pracovním nebo služebním poměru, které pracují na základě pracovní smlouvy nebo na základě dohody (o pracovní činnosti, o provedení práce). Zaměstnanci jsou i pracující členové produkčních družstev (včetně zemědělských), společníci s.r.o. a komanditisté komanditních společností, kteří pro společnost vykonávají práci na základě pracovní smlouvy a pobírají za ni odměnu, která je příjmem ze závislé činnosti.
3. **Domácnosti důchodců bez ekonomicky aktivních členů** jsou domácnosti osob pobírajících jakýkoliv druh důchodu kromě sirotčího, které nepracují buď vůbec nebo má jejich pracovní činnost pouze omezený rozsah (tzn. jejich roční příjmy z pracovní činnosti nepřesáhnou 12 tis. Kč); tato omezující podmínka platí i pro ostatní členy domácnosti.

Definice položek:

Čisté peněžní příjmy a čistá peněžní vydání jsou celkové peněžní příjmy resp. vydání, od kterých jsou odečteny částky na zdravotní a sociální pojištění a zálohy na daň z příjmů. Nezahrnují také vybrané úspory, přijaté bezhotovostní půjčky, úvěry a výpůjčky resp. vklady, splacené bezhotovostní půjčky, úvěry a půjčky soukromým osobám. Čistý peněžní příjem je jedním z výběrových znaků, jeho vývoj je tak přirozeně dopředu stanoven, a proto je ho nutno chápat jako doplňkovou informaci.

Jednotlivé skupiny výdajů zahrnují:

potraviny a nealkoholické nápoje - všechny druhy potravinářských výrobků a nealkoholických nápojů zakoupené pro spotřebu v domácnosti,

alkoholické nápoje, tabák - všechny druhy alkoholických nápojů (vč. míchaných a nealkoholického piva) zakoupené pro spotřebu v domácnosti, tabák a tabákové výrobky,

odívání, obuv - oděvní materiály, osobní prádlo, pletené svrchní ošacení, konfekce, sportovní a pracovní oblečení, vč. oděvů zhotovených na zakázku, čištění, opravy a půjčování oděvů; obuv všech druhů, vč. zakázkové, opravy a čištění obuvi,

bydlení - nájemné, vodné a stočné, sběr pevných odpadů a ostatní komunální služby, dodávka tepla a teplé vody, elektřina, plyn, tuhá a kapalná paliva, výrobky a služby pro běžnou údržbu, opravy, rekonstrukce a výstavba domu a bytu,

bytové vybavení, zařízení domácnosti vč. oprav - nábytek, bytové zařízení a doplňky, podlahové krytiny, bytový textil, ložní a stolní prádlo, domácí spotřebiče (chladničky, pračky, sporáky, vysavače aj.), nádobí, nářadí, nástroje a různé potřeby pro dům a zahradu, zboží a služby pro běžnou údržbu domácnosti (prací, čistící a úklidové prostředky, mytí oken, úklid, čištění koberců aj.),

doprava a spoje - nákup osobních dopravních prostředků, provoz osobních dopravních prostředků (pohonné hmoty, oleje a provozní náplně, náhradní díly, příslušenství a vybavení osobních dopravních prostředků, opravy a údržba, ostatní služby týkající se osobních dopravních prostředků, např. nájemné za garáž nesouvisující s bydlením, parkování, zapůjčení auta, dálniční známka, autoškola aj.), všechny druhy veřejné osobní dopravy a dopravní služby, poštovní služby, nákup telefonních přístrojů, příslušenství a karet, telefonické služby vč. služeb přenosu dat a informací,

volný čas - zařízení pro příjem, záznam a reprodukci obrazu a zvuku (televizory a videa, radiopřijímače a magnetofony, CD přehrávače, fotoaparáty, počítače vč. software) a jejich opravy, média pro záznam zvuku a obrazu (gramofonové desky, videokazety, CD disky, magnetofonové pásky, filmy), výrobky a zařízení pro rekreaci a sport, hudební nástroje, hračky, sběratelské předměty, květiny a potřeby pro jejich pěstování, domácí zvířata a potřeby pro jejich chov, veterinární služby, rekreační, kulturní a sportovní služby, poplatky za rozhlas a televizi, noviny, knihy a papírenské zboží, rekreace s komplexními službami zahraniční a domácí,

stravovací a ubytovací služby - jídla (bez nápojů) v restauracích aj. stravovacích zařízeních vč. dopravních prostředků, svatební a jiné hostiny v podnicích veřejného stravování, dodávaná

hotová jídla, jídla v závodních a školních jídelnách, stravování v mateřských školách; ubytování v hotelech, penzionech, turistických ubytovnách, kempech, v soukromí aj.,

náplň ostatních položek je zřejmá z jejich názvu.

Od roku 1999 se vydání domácností třídí podle klasifikace CZ-COICOP - Klasifikace individuální spotřeby podle účelu. Uplatněním této klasifikace se změnil způsob zařizování položek, přičemž u některých sledovaných položek se proti třídění používanému do r. 1998 včetně podstatně změnila jejich vnitřní náplň. Aby bylo možné porovnávat údaje v časové řadě, bylo nutno náplň skupin vydání upravit, takže již přesně neodpovídají ani dříve publikovaným údajům ani klasifikaci COICOP.

♦ Zaměstnanci a mzdy

Údaje se týkají zaměstnanců v evidenčním počtu ekonomických subjektů, který zahrnuje osoby v pracovním, služebním nebo členském poměru (kde součástí členství je též pracovní vztah) k zaměstnavateli (dále jen „pracovní poměr“).

V údajích o počtu zaměstnanců a průměrných mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, prémie a odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky. Průměrné hrubé měsíční mzdy jsou vypočteny na fyzické osoby.

Od 1. čtvrtletí 2003 došlo k rozšíření okruhu zahrnovaných subjektů, a to o dříve nepublikovanou část resortu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra. Zohlednění této změny bylo provedeno do údajů za celý rok od r. 1993, čtvrtletně od 1. čtvrtletí 1998.

Od 1. čtvrtletí 2003 byly pro zjištění aktivity ekonomických subjektů a stanovení jejich velikosti využity administrativní zdroje (ČSSZ), indexy (SOPR=100) jsou v jednotlivých čtvrtletích roku 2003 spočítány k základně upravené na stejnou metodiku.

Údaje v tabulkách byly čerpány z výsledků zpracování čtvrtletních statistických výkazů a jsou uvedeny za všechny osoby zahrnuté do evidenčního počtu zaměstnanců u ekonomických subjektů

a) podnikatelské sféry

- od roku 1990 s 25 a více zaměstnanci (v průmyslu, obchodě, ubytování a stravování v letech 1995 a 1996 se 100 a více zaměstnanci)
- od roku 1997 s 20 a více zaměstnanci, vč. zaměstnanců u soukromých podnikatelů nezapsaných do obchodního rejstříku
- v odvětví finanční zprostředkování bez ohledu na počet zaměstnanců

b) nepodnikatelské sféry, tj. za zaměstnance organizačních složek státu, příspěvkových organizací částečně financovaných ze státního či územních rozpočtů a institucí, které nehopodaří za účelem zisku (např. veřejně prospěšné instituce, zdravotní pojišťovny apod.).

♦ Nezaměstnanost

Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Míra registrované nezaměstnanosti je počítána jako podíl, kde do konce 2. čtvrtletí 2004 je v čitateli počet neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce k poslednímu dni sledovaného období a ve jmenovateli je pracovní síla, tj.

- a) počet pracovníků ve všech sektorech NH s jediným nebo hlavním zaměstnáním vč. žen na mateřské a další mateřské dovolené (z podnikového zjišťování) plus počet neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce k poslednímu dni sledovaného období (do konce 1. čtvrtletí 1994)
- b) počet zaměstnaných z výběrového šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce k poslednímu dni sledovaného období (od 2. čtvrtletí 1994 do konce roku 1996)
- c) počet zaměstnaných z výběrového šetření pracovních sil plus počet neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (vše klouzavý roční průměr). Do zaměstnanosti se na rozdíl od předchozích období nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené (od 1. čtvrtletí 1997).

Od 3. čtvrtletí 2004 přistoupilo Ministerstvo práce a sociálních věcí k metodické změně spočívající v odlišném zahrnování některých skupin osob jak do čitatele, tak do jmenovatele. **V čitateli je počet tzv. dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání** vč. občanů ČR a občanů EU (EHP), jsou to evidovaní nezaměstnaní ke konci období, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání, a **ve jmenovateli je pracovní síla**, tj. počet zaměstnaných z výběrového šetření pracovních sil plus počet zaměstnaných občanů EU (EHP) plus počet pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnání či živnostenským oprávněním plus počet dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (vše klouzavý roční průměr).

♦ Vybrané ukazatele z VŠPS

Veškeré údaje v časové řadě jsou v jednotné metodice odpovídající platným definicím Eurostatu a doporučením ILO. Všechny údaje do roku 1997 včetně jsou z ročních období přepočítány na kalendářní čtvrtletí. Od roku 1998 se již údaje zjišťují v kalendářních čtvrtletích.

Do počtu **zaměstnaných v národním hospodářství** nejsou zahrnuty ženy na další mateřské dovolené, resp. osoby na rodičovské dovolené. Na druhé straně sem jsou zahrnuti příslušníci armády, tj. jak vojáci z povolání, tak i vojáci v základní vojenské službě (posledně jmenovaní pouze do roku 2004).

Kategorie **nezaměstnaných** koresponduje s definicí ILO, tzn., že vedle osob splňujících tři standardní podmínky pro zařazení mezi nezaměstnané zahrnuje i osoby, které si již práci našly, ale nástup do ní je stanoven na pozdější dobu.

♦ Zahraniční obchod

Zdrojem informací o zahraničním obchodu jsou data získávaná celními orgány. Počínaje zpracováním údajů za leden 2004 zajišťuje jejich sběr a prvotní kontrolu Generální ředitelství cel, další zpracování, kontrolu a následné zveřejnění dat provádí Český statistický úřad.

V souladu se závaznými předpisy EU je zjišťování údajů o vývozu a dovozu legislativně upraveno celním zákonem č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s platností od 1. května 2004 vyhláškou Ministerstva financí ČR č. 199/2004 Sb., pro obchod se třetími zeměmi, kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se ruší některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží, ve znění pozdějších předpisů. Pro Intrastat byla s účinností od 1. 1. 2007 vydána nová vyhláška č. 563/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství.

Statistika zahraničního obchodu je souhrnem vnitrounijního obchodu (tj. obchodu se členskými státy EU) a obchodu se třetími zeměmi. Údaje o zboží, které je předmětem obchodu mezi členskými státy Společenství, předává zpravodajská jednotka celnímu úřadu na výkazu pro Intrastat s údaji o odeslání zboží nebo přijetí zboží. Údaje o vyváženém a dováženém zboží

v rámci obchodu se třetími zeměmi se uvádějí v písemném celním prohlášení na tiskopise Jednotný správní doklad (JSD).

V březnu 2006 byla schválena Statistickou komisí Organizace spojených národů čtvrtá revize Standardní mezinárodní klasifikace zboží, která nabyla účinnosti 1. 1. 2007. SITC, rev. 4 zachovává strukturu tříd, oddílů a skupin. Změny nastaly na úrovni podskupin a základních položek.

♦ Registr ekonomických subjektů

Tabulka o počtech jednotek v registru ekonomických subjektů je sestavena na základě údajů z registru ekonomických subjektů podle stavu registrace k příslušnému datu.

Registr ekonomických subjektů eviduje právnické osoby, organizační složky státu, které jsou účetní jednotky a dále fyzické osoby, které mají postavení podnikatele.

Ekonomický subjekt, který podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu, se považuje za statistickou jednotku typu podnik (viz nařízení Rady č. 696/1993 a č. 2 186/1993).

Soukromí podnikatelé celkem zahrnují do konce roku 1991 fyzické osoby s povolením k podnikání podle zákona č. 105/90 Sb., o soukromém podnikání občanů, od roku 1992 fyzické osoby s živnostenským oprávněním a od 3. čtvrtletí 1991 i samostatně hospodařící rolníky (resp. zemědělské podnikatele – fyzické osoby).

Obchodní společnosti zahrnují veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, komanditní společnosti na akcie (do r. 1992) a akciové společnosti. Družstva zahrnují i družstevní podniky. Do počtu státních podniků nejsou od roku 1994 zahrnuty státní podniky v likvidaci.

Důvodem poklesu počtu jednotek v 1. čtvrtletí 1994 je dokončení promítnutí přeregistrace podnikatelů podle živnostenského zákona.

♦ Zemědělství

Do prodeje jatečných zvířat celkem bez drůbeže je zahrnut prodej jatečného skotu, jatečných prasat, jatečných ovcí, jatečných koz a jatečných koní (od roku 1998 do roku 2002 pouze prodej jatečného skotu a jatečných prasat).

Od roku 2003 (v souladu s harmonizací výkaznictví dle požadavků EU) nejsou početní stavy skotu a prasat sledovány ve 3. čtvrtletí.

♦ Průmysl

Index průmyslové produkce (IPP) měří vlastní výstup průmyslových odvětví i průmyslu celkem očištěný od cenových vlivů. Jedná se o základní ukazatel konjunkturální statistiky průmyslu. Při jeho výpočtu se z větší části vychází z tržeb za vlastní výrobky a služby přeceněné do stálých cen. V případě vybraných odvětví (sekce C, subsekce DF, sekce E) charakterizují vývoj odvětví fyzické objemy produkce výrobních reprezentantů. Index je primárně počítán jako měsíční bazický index, v současné době k průměrnému měsíci roku 2000, a to na úrovni dvouciferného oddílu OKEČ. Při agregaci na vyšší úroveň se využívají váhy odvozené ze struktury přidané hodnoty v bazickém roce (agregace na úroveň subsekcí, sekcí, hlavních průmyslových seskupení a na průmysl celkem). Od bazických indexů jsou dále indexy meziroční a případné kumulace v čase (čtvrtletní, pololetní, roční kumulace).

Do konce roku 2005 byl IPP vytvářen čistě na základě souboru výrobních reprezentantů. Počínaje 1. lednem 2006 je index průmyslové produkce včetně zpětného přepočtu časové řady zpracováván podle výše zmíněné metodiky, která byla uveřejněna také v Tiskové zprávě z 10. 3. 2006 (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zmena_metodiky_indexu_prumyslové_produkce).

◆ Stavebnictví

Do stavební výroby se zahrnují stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností (OKEČ/NACE = 45). Patří sem podniky s 20 a více zaměstnanci (do roku 1996 s 25 a více zaměstnanci; s výjimkou roku 1991 se 100 a více zaměstnanci), za které se údaje zjišťují výkazy a podniky do 19 zaměstnanců včetně, za které se provádí odhad stavebních prací.

Index je vypočten ze stálých cen roku 2000.

◆ Bytová výstavba

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Do počtu bytů se započítávají i samostatné pokoje v žákovských domovech, vysokoškolských kolejích, domovech pracujícího dorostu a pokoje ve svobodárnách, které nejsou obhospodařovány obecními úřady.

Byty zahájené jsou od roku 2006 byty v těch domech, jejichž výstavba byla ve sledovaném období povolena na základě vydaného stavebního povolení, a od roku 2007 na základě vydaného stavebního povolení nebo stavebního ohlášení, a to bez ohledu na to, zda tyto byty byly ve sledovaném období dokončeny či nikoliv. Za dům je pro účely této definice považován rodinný dům, bytový dům, nástavba, vestavba nebo přístavba k oběma uvedeným domům, dům s pečovatelskou službou a domov – penzion, nebytový objekt (služební byty – zpravidla mimo bytové objekty) a jakýkoliv nebytový prostor, jehož adaptací vznikne nový byt.

Byty dokončené jsou byty, na které ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb. (Stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, byl příslušným stavebním úřadem do konce sledovaného období podle § 122 vystaven kolaudační souhlas.

Byty rozestavěné ke konci sledovaného období jsou byty, jejichž výstavba byla zahájena (bez ohledu na to, zda ve sledovaném období nebo v předchozích obdobích), ale nebyla do konce sledovaného období dokončena.

◆ Stavební povolení

Stavebním ohlášením se rozumí povolení jednoduchých staveb podle § 104 odst. 2 písmeno a) až d) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Stavební povolení je stanovení závazných podmínek pro provedení a užívání stavby ve smyslu § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Počty stavebních ohlášení a stavebních povolení stavební úřady sčítají a je na ně nahlíženo jako na stavby povolené.

Orientační hodnota staveb zahrnuje celkové náklady včetně technologie (v běžných cenách) vynaložené na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu.

◆ Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování a stravování

Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování a stravování - celkové tržby s DPH za zboží, vlastní výrobky a služby, zjišťované měsíčním šetřením na konstantním poli podniků.

Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb proti stejnému období předchozího roku, a to za maloobchod, ubytování a stravování; podle dvoumístné Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) se jedná o tyto oddíly:

50 - tržby za obchod, údržbu a opravy motorových vozidel, maloobchodní prodej pohonných hmot

52 - tržby maloobchodu vč. oprav výrobků pro osobní potřebu a pro domácnost

55 - tržby za ubytování a stravování

Specifikace indexů tržeb podle podrobnějšího sortimentního členění:

obchod, opravy a údržba motorových vozidel - OKEČ 50.1 až 50.4

maloobchodní prodej pohonných hmot - OKEČ 50.5

maloobchod s převahou potravin v nespecializovaných prodejnách - OKEČ 52.11

maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách - OKEČ 52.2

maloobchod s nepotravinářským zbožím - OKEČ 52.12, 52.3 až 52.6

pohostinská a stravovací zařízení - OKEČ 55.3 až 55.5

ubytovací zařízení - OKEČ 55.1 až 55.2

Index v běžných cenách: stejné období předchozího roku = 100

Index ve stálých cenách : stejné období předchozího roku = 100

(pro deflací použit cenový index k průměru roku 2000)

Revize

Se zpracováním únorových dat bude provedena revize lednových dat. V případě potřeby se provádějí revize dat se zpracováním prvního měsíce, který následuje po publikování čtvrtletních dat např. se zpracováním dubnových dat se revidují data za leden až březen. Definitivní údaje budou publikovány po zpracování všech měsíců sledovaného roku, nejpozději v červnu následujícího roku.

♦ Doprava

Ukazatel „**Přeprava věcí**“ vyjadřuje skutečnou hmotnost nákladu v tunách přepraveného na základě smlouvy o přepravě věcí.

Ukazatel „**Vnitrostátní přeprava**“ – nákladka i vykládka přepravovaných věcí v tunách se uskutečnila na území České republiky.

Ukazatel „**Přeprava osob**“ vyjadřuje počet osob přepravených veřejnou osobní dopravou v daném období. Do ukazatele nejsou zahrnuty osoby přepravené MHD.

♦ Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních

Údaje o návštěvnosti v hromadných ubytovacích zařízeních vycházejí z pravidelného šetření organizovaného ČSÚ. Do roku 2002 (včetně) byla hromadná ubytovací zařízení do šetření zahrnována na základě náhodného 30-ti % výběru z Registru ubytovacích zařízení. Byla stanovena měsíční výkaznická povinnost pro respondenty a výsledky byly zveřejňovány čtvrtletně. Od roku 2003 jsou do šetření zahrnuta všechna hromadná ubytovací zařízení plošně. Šetření je rozděleno na měsíční šetření, do kterého jsou zahrnuty vybrané jednotky, a čtvrtletní šetření obsahující zbylá hromadná ubytovací zařízení. Údaje o návštěvnosti jsou souhrnem zpracovaných dat za předložené dotazníky a za statisticky dopočetná data ubytovacích zařízení, od kterých nebyl vyplněný dotazník získán.

♦ **Hromadné ubytovací zařízení** – zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.

♦ **Počet hostů** – host v ubytovacím zařízení je každá osoba (nezahrnuje se personál a majitelé ubytovacího zařízení, kteří v ubytovacím zařízení bydlí), která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování včetně dětí. Host může použít služeb ubytovacího zařízení z důvodu dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod. V rekreačních zařízeních a školících střediscích podniku (odborových svazů) se hostem rozumí každá osoba, která použila zařízení k přechodnému ubytování z výše vyjmenovaných důvodů, ať se jedná o vlastní zaměstnance

podniku, jejich rodinné příslušníky nebo osoby k podnikům cizí. V léčebných lázních se hostem rozumí každá osoba, která podstoupí lázeňskou léčbu bez ohledu na způsob hrazení léčení, komplexnost léčby apod. Mezi hosty se nezapočítávají osoby, které využívají služeb ubytovacího zařízení k přechodnému ubytování za účelem zaměstnání, či řádného studia (pokud doba jeho trvání překročí 1 rok).

♦ **Počet přenocování** – celkový počet přenocování (strávených nocí) hostů ubytovaných v ubytovacích zařízeních ve sledovaném období.

♦ **Ostatní tržní služby**

Ostatní tržní služby zahrnují údaje za podnikatelské subjekty a za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku, které podle převažující činnosti patří do následujících oddílů Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ):

70 - činnosti v oblasti nemovitostí (prodej, pronájem, správa)

71 - pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy

72 - činnosti v oblasti výpočetní techniky

73 - výzkum a vývoj

74 - ostatní podnikatelské činnosti

75 - veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení

80 - vzdělávání

85 - zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti

90 - odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti

91 - činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.

92 - rekreační, kulturní a sportovní činnosti

93 - ostatní činnosti

Časová řada ukazatelů není zcela metodicky srovnatelná. Za roky 1995 a 1996 byla data získána součtem výsledků ze čtvrtletních šetření. Data za roky 1997 až 2005 jsou již výsledkem ročních šetření, ale údaje roku 2006 a 2007 mají opět za základ výsledky čtvrtletního šetření. Od roku 2000 jsou pro zjištění aktivity podniků využívány zdroje z MF a ČSSZ, což způsobuje metodickou nesrovnatelnost s předchozími roky. Pro data roku 2002 až 2005 byly navíc využity administrativní zdroje pro celkové odhady finančních ukazatelů. Členění do čtvrtletí v letech 2000 až 2005 vychází z podílů jednotlivých čtvrtletí, zjištěných statistickým šetřením. Za roky 2006 a 2007 jsou uváděna data ze čtvrtletního šetření včetně odhadů nešetřené části podniků.

Ukazatel "**Tržby celkem**" zahrnuje tržby za vlastní výrobky, služby a zboží.

Ukazatel "**Zaměstnanci celkem**" se zjišťuje jako průměrný evidenční počet zaměstnanců, kteří jsou v pracovním poměru k zaměstnavateli bez ohledu na délku pracovního úvazku. Nezahrnují se sem ženy na mateřské a další mateřské dovolené, osoby ve výkonu vojenské služby, učni a studenti na provozní praxi a osoby pracující podle dohod o práci či pracovní činnosti apod.

Ukazatel "**Průměrná hrubá měsíční mzda**" - jedná se o průměrnou hrubou mzdu fyzických osob, tj. bez přihlédnutí k délce odpracované doby.

♦ **Sociální dávky a sociální výpomoci, příspěvky na sociální zabezpečení**

Na základě doporučení zahraniční mise Eurostatu v červnu 2007 dochází ke změně v pojetí obsahu sociálních příspěvků a sociálních dávek. Do sociálních dávek (D.62) pro domácnosti jsou od roku 2004 imputovány i prostředky na zdravotní pojištění za osoby za něž je plátcem stát (děti, studenti, důchodci apod.). Výše uvedeného příspěvku je pak vykázána jako výdaj domácností

(S.14) na zdravotní pojištění a jako příjem zdravotních pojišťoven (S.1314) v rámci D.61. Tato druhá imputace vyplývá z potřeb vyrovnaní vztahu k sociálním dávkám.

V souvislosti s tím byly z hodnoty transferů uvnitř sektoru vládních institucí (D.73) tyto platby státu mezi ústředními vládními institucemi (S.1311) a fondy sociálního zabezpečení (S.1314) vyloučeny.

Změna v pojetí sociálních příspěvků a dávek v časové řadě od roku 1995 bude provedena až při revizi národních účtů.

Sociální dávky a sociální výpomoci vyplacené domácnostem jsou běžné, pravidelné i nepravidelné, peněžní i naturální platby (transfery) občanům z fondů sociálního zabezpečení, včetně dávek z rozpočtů ústředních orgánů pro tzv. necivilní složky a dávek ze zahraničí. Dále se sem zahrnují platby z důchodového připojištění od pojišťoven (na základě právních nároků), dobrovolné podpory od zaměstnavatelů, vlády a od soukromých neziskových organizací, které poskytují služby obyvatelstvu. Sociální dávky a výpomoci se rozdělují na :

Dávky důchodového pojištění, které zahrnují starobní, invalidní, sirotčí a jiné důchody (včetně důchodů z připojištění).

Dávky nemocenského pojištění zahrnují nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a dávky nemocenského pojištění jinde nezařazené.

Dávky v nezaměstnanosti. Podporu v nezaměstnanosti pobírá uchazeč o zaměstnání, registrovaný u úřadu práce, zpravidla po dobu šesti měsíců. Po uplynutí této doby je uchazeč o zaměstnání hmotně zabezpečen podle předpisů o sociálním zabezpečení.

Dávky státní sociální podpory zahrnují přídavek na dítě, sociální příplatek, porodné, rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky péstounské péče a příspěvek na bydlení.

Ostatní dávky a výpomoci jiné než naturální a imputovaný státní příspěvek na zdravotní pojištění za osoby za něž je plátcem stát zahrnují dále dávky vyplácené obecními úřady, tj. prováděné v rámci jejich programů sociální péče o staré občany, rodinu a populaci. Patří sem také sociální dávky poskytované mimo vládní programy sociálního zabezpečení, tj. sociální podpory od zaměstnavatele (např. ze sociálního fondu), zvláštní dávky příslušníků ozbrojených sborů z povolání, dávky a odškodnění válečným veteránům a perzekuovaným osobám a ostatní dávky sociálního zabezpečení jinde nezařazené.

Naturální sociální dávky zahrnují především hodnotu výkonů zdravotních zařízení ve výši uhrazené zdravotními pojišťovnami (96 až 98 % naturálních dávek), dávky státní sociální podpory poskytované na dopravu a pohřebné a především věcné dávky poskytované v rámci programů pro osoby zdravotně postižené a péče o staré občany.

Příspěvky na sociální zabezpečení za sektor domácností obsahují všechny (povinné i dobrovolné) platby hrazené přímo nebo zprostředkovaně těm, kdo poskytují sociální dávky, tj. fondy sociálního zabezpečení (vč. fondu nezaměstnanosti), zdravotní pojišťovny a penzijní fondy. Jsou uvedeny od roku jejich zákonného zavedení.

Sociální příspěvky zaměstnavatelů zahrnují zákonné sociální pojištění (na zajištění penzí, nemocenského, včetně příspěvku do fondu nezaměstnanosti), zdravotní a zákonné pojištění škod při pracovních úrazech nebo nemoci z povolání. Dobrovolné sociální příspěvky obsahují příspěvky zaměstnavatelů na penzijní připojištění, dobrovolné příspěvky na zdravotní a životní pojištění.

Platby těchto příspěvků vytvářejí nárok občana na sociální dávky a na zabezpečení lékařské péče ve prospěch pojištěnce nebo uživatele náhrady (např. nároky rodinných příslušníků nebo dědiců při úmrtí pojištěné osoby).

Plátcem příspěvků jsou zaměstnavatelé, kteří platí pojistné za své zaměstnance, zaměstnanci (formou srážky ze mzdy), samoplátci (tj. osoby samostatně výdělečně činné a jiné osoby, které se účastní daného systému pojištění) a stát (který platí pojistné, např. za nepracující osoby důchodového věku, děti, studenty).

